

Ramon Manent ens parla del disc compacte «Fora son»

VÍCTOR PALLÀS

Ramon Manent (Barcelona, 1952) és músic i cantador, especialista en música popular i tradicional. Professor de cançó i polifonia a l'Aula de Música Tradicional del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, ha estat fundador de diversos grups musicals: Bitayna, Els Tranquils, El Tamborí, El Cor de l'Aula, etc. Entre altres iniciatives és fundador i director del Festival de Música Tradicional i Folklorica Rodafolk, que se celebra anualment a Roda de Ter (Osona). Juntament amb Ramon Sangles i Joan Vilamala, és l'ànima i l'impuls del disc compacte de cançons *Fora son!*, que LLENGUA NACIONAL traurà a la llum pròximament.

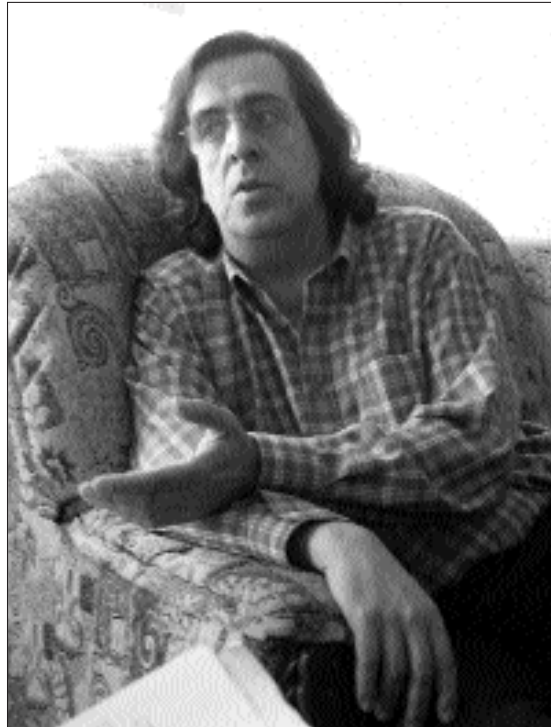

Foto: R.S.

Ramon Manent

—Tinc un record vostre: la *Cançó d'En Bac*, un 11 de setembre...

—Sí. Durant uns quants anys la vaig cantar en l'homenatge que es feia a Bac de Roda el matí de l'Onze de Setembre a la seva casa natal. És el romanç que explica tota la història de la seva captura i execució; una pàgina de la història transmesa oralment de generació en generació i també un homenatge patriòtic.

—Per què un compacte d'aquestes característiques?

—És un disc que alterna interpretacions de peces tradicionals amb musicacions de poetes que responen a un mateix sentiment patriòtic, talment com suggereix la història de Bac de Roda. Volem que sigui un disc ric en la pluralitat d'expressions respecte al que entenem com a sentiment de pertinença a una terra, a una llengua, a una cultura i als anhels de llibertat que, com a nació, sempre hem tingut. Per això hi participen persones de diferents generacions, procedències i maneres de fer. Pel que fa als temes, també hem intentat donar cabuda a diferents gènere

res i estils, des de la cançó tradicional i popular fins a la poesia musicada. També hem volgut oferir una diversitat de formats, com el cant *a cappella* o el grup vocal-instrumental, i sobretot hem procurat que hi hagués una presència de tot l'àmbit lingüístic català, dels Països Catalans.

—Com va néixer aquesta idea?

—D'una conversa telefònica amb en Ramon Sangles. Ell em va expressar la seva inquietud per la manca de referents en aquest àmbit; vàrem congegniar i de seguida posarem mà a l'obra. Després, amb en Joan Vilamala (ex-Esquirol i professor de literatura catalana), vàrem fer la tria de cançons. N'hem feta alguna de nova, concretament la *Cançó dels catalans*, de Sagarra, i la que aporten la gent d'Urbàlia Rurana, un preciós poema de Marc Granell amb música de Toni Torregrossa. També l'anomenada *Auca del Dotze d'Octubre*, d'en Vilamala; però, en general, són cançons del nostre patrimoni cultural: *El cant del poble*, que és un antic himne català molt popular, cançons combatives, com *Au, jovent!*, versions de cantautors prou coneguts, com Raimon o Lluís Llach, el

grup Al Tall, etc. Altres cançons, com *A Felip Quint*, *l'Empordà*, *Desperta Rosselló!*, les corrandes *Fem Correllengua*, etc., figuraran també en aquest compacte, enllaçant tradició i actualitat. Pel que fa a poetes, hi trobareu Espriu, Salvat-Papasseit, Martí i Pol, Massó i Torrents, Francesc Matheu, Maragall, Gasol i Amada, a més dels ja esmentats Granell i Sagarra. De Josep M. de Sagarra, vegeu aquesta cançó, dita *Cançó dels Catalans*:

Per cantar amb totes les venes
i amb un alè que no mor
sols em plau una tonada
que tots la sabem de cor.

Llibertat, diu quan comença,
Catalunya, diu després;
Llibertat i Catalunya...
no cal que digui res més!

Aquest poema el vaig musicar com faig sempre que poso música a textos que m'interessen: amb la guitarra a les mans. Llegint poesia, remenant cordes i acords, surt de vegades una cançó. En aquest cas —la *Cançó dels catalans*— va sortir sola, com si ja fos feta i només calgués anar estirant el fil. Sempre s'ha dit, i és veritat, que la poesia de Sagarra

ra canta.

—Poetes i música popular i tradicional... Com està el panorama?

—Si mirem enrere, en els anys seixanta i setanta es van començar a fer coses. Si considerem l'ampolla mig buida, ara tenim poc; però, és que es va començar de no res, que encara és menys. Avui hi ha una llavor que ha germinat en un jovent que, almenys, té algun referent que permet que surti gent capaç de fer un disc com aquest i molts altres que s'estan fent. Tenint en compte que els anys vuitanta foren nefastos, encara veig l'ampolla mig plena. S'ha de dir que moviments com *Tradicionari*, juntament amb moltes altres iniciatives que l'han tingut com a model, ajudaren a consolidar un panorama que ara pot ser més optimista que no era.

—Les institucions hi han ajudat?

—Molts es pensen que *Tradicionari* tingué un origen institucional. Sí, les institucions li'n donaren, de suport, però, tot el que es féu fou bàsicament l'obra d'uns músics tossuts i convençuts, sense els quals segur que no hauria existit. Sembraren la llavor de què he parlat...

—I la Nova Cançó?

—Va ser un episodi molt interessant de la nostra música que encara no ha estat valorat amb la justícia que es mereix i, cosa encara pitjor, que és poc conegut per les noves generacions, perquè en la Transició la van fer desaparèixer. Havia rebut el suport de la burgesia; però després, per les raons que fos, aquest suport va ser abandonat; si de cas, només fou reservat per a algunes patums. I així ha anat tot: no s'ha tingut cura del planter, de les noves generacions de cantautors. Per a ser cantautor, s'ha hagut de tenir un comportament gairebé heroic.

—La reinterpretació/actualització de temes tradicionals, com la fa, per posar un exemple, el nordcatalà Pascal Comelade, ¿com la veieu?

—La veig bé, i ha aconseguit una cer-

ta rellevància que ens beneficia a tots; però hi ha hagut i hi ha moltes més iniciatives. Tal com jo ho veig, el més important ha estat la recuperació dels instruments tradicionals. Un exemple pot ser la gralla, que ha estat recuperada d'una manera molt sòlida, fins al punt que ara ja l'usen les últimes generacions de *rock* o de *pop* en català. De la tradició sempre en queda alguna cosa, i una d'important per a mi és la immediatesa del fet musical, la vivència real

Ramon Manent i Victor Pallàs en el moment de l'entrevista.

Foto: R. S.

de la comunicació **ara i aquí**, tal com la música tradicional ha fet sempre. Malgrat la gran indústria discogràfica —fàbriques de productes musicals per al consum—, sempre hi ha un moment en el qual el músic, partint d'aquests elements populars, toca o canta enmig de la gent i arriba, fresc i directe, al seu auditori. Totes les actualitzacions parteixen d'uns precedents. Als joves d'avui, Raimon, per exemple, no els farà vibrar com a nosaltres, perquè el context és un altre; però segur que els suggereix alguna cosa. En aquest disc, uns nois ben joves han tingut l'oportunitat de reinterpretar Raimon a la seva manera i, per tant, l'actualitzen. D'alguna manera l'integren a la tradició, perquè se'l fan seu en el nou context on es mouen, encarats al segle XXI.

—Tornem al *Fora son!* Pot ser el principi d'una sèrie?

—L'hem muntat pensant en una representació variada de músics i diversos estils musicals: peces amb instrumentació, cant *a cappella*, composicions polifòniques... Els poetes i les composicions abans esmentats representen una

diversitat que expressa un sentiment comú. Hi ha gent jove que té una gran qualitat però que no és coneguda per no haver pogut accedir encara als grans circuits; hi ha també gent més gran, amb una trajectòria inqüestionable: Jaume Arnella, Pere Figueres, Marcel Caselles, Toni Torregrossa. Tots són músics que s'han abocat amb una il·lusió i una empenta magnífiques al projecte. No cal dir que els agraeixo profundament aquesta bona feina desinteressada que han fet, i, si les coses surten bé, potser hi podrà haver una segona o tercera part. Hi ha molts músics, i molt bons, que esperen l'oportunitat d'enregistrar; i també molt material, moltes cançons per donar a conèixer, que hauríem de difondre a fi que la gent cantés més que no canta.

—Ens podeu dir algun nom dels que intervenen en el *Fora son!*?

—Els diré tots: Els Tranquils, quartet vocal d'aquí, d'Osona; el conjunt Bitayna; De Calaix, trio vocal femení de l'Alt Empordà; La Tresca i La Verdesca, que són un quartet vocal i instrumental d'animació infantil de Badalona i Sant Adrià de Besòs; el Cor de l'Aula, una agrupació polifònica d'una trentena de cantaires que dirigeixo jo mateix com a grup estable de l'Aula de Música Tradicional; el rossellonesos Pere Figueres i Maties Mazarico; l'infatigable Jaume Arnella; el grup Urbàlia Rurana, del País Valencià; Miquel Mariano, del grup S'Albaida, de Menorca, i Ferran Martínez Palou, que fa la feina a l'ombra, però tan necessària, de la producció musical. I per últim no podem oblidar el conegut dibuixant i cartellista Cesc, que amb molt d'encert ha fet la caràtula del disc.

—Projectes?

—Tinc moltes coses al calaix, però abans és la feina de cada dia. Amb la meua dedicació professional a l'Aula de Música Tradicional i altres obligacions, gairebé cada dia de la setmana sóc en una ciutat diferent; per tant, dispenso d'un temps limitat per a la investigació musical i la realització de projectes tan engrescadors com aquest que titulem *Fora son!*←